

vergezeld, besprekingen in Singapore met de Britse legercommandant *Lieutenant-General* A. E. Percival en diens staf en nam hij de situatie op Malakka in ogenschouw. Hij bracht er vier dagen door, van 6 tot 9 januari, en zijn indrukken waren, hoe kon het anders, ongunstig; vooral maakte hij zich zorgen over het feit dat het eiland Singapore aan de landzijde in het geheel niet versterkt was – de aanleg van goede versterkingen zou maanden vergen.

Op 10 januari kwam hij per vliegtuig in Batavia aan waar hij door de Britse admirals Layton en Palliser, de Amerikaanse admiraal Hart en de Amerikaanse luchtmacht-generaals Brett en Brereton werd opgewacht alsook door Helfrich en ter Poorten. Van Starckenborgh liet zich door een van zijn adjudanten vertegenwoordigen – hij had zich, vermoeden wij, op het standpunt gesteld dat uit zijn positie als Landvoogd voortvloeide dat Wavell eerst bij hem zijn opwachting moest maken, niet omgekeerd. Aan Nederlandse zijde was afgesproken dat het gehele gezelschap hoge Britse en Amerikaanse militairen eerst meegenomen zou worden naar Helfrichs woning in Batavia, zogenaamd voor een nadere kennismaking, maar Helfrichs bedoeling was, onmiddellijk bij Wavell aan te dringen op een offensieve strategie ter zee. Tactisch was dit een fout: hoe kon men verwachten dat de pas aangekomen opperbevelhebber, die nog niet eens zijn hoofdkwartier had georganiseerd, bindende toezeggingen zou doen?

Ten huize van Helfrich werd kort gesproken over het door de *Combined Chiefs of Staff* aan Wavell verstrekte directief, daarna kwam de algemene militaire situatie aan de orde. Wavell zei dat hij zich zorgen maakte over de verdediging van het eiland Singapore, 'overigens', aldus later Helfrich, 'zei hij niet veel.'¹ Helfrich zei zoveel te meer, nl. dat het wenselijk was een *Combined Striking Force* te vormen en deze in het noorden van de archipel te laten ageren. Wavell reageerde slechts met de opmerking dat de beschikbare vlooteenheden in de resterende weken van januari dienden te zorgen voor het dekken van de convooien naar Singapore.

Op 11 januari, daags na deze eerste samenkomst, bracht Wavell een bezoek aan van Starckenborgh. 'Ons onderhoud', aldus later van Starckenborgh,

'was kort, maar lang genoeg om van generaal Wavell de indruk te krijgen die ik later behouden heb, dat hij een persoon was van weinig woorden, bedachtzaam

¹ Getuige C. E. L. Helfrich, *Enq.*, punt n, ongepubliceerde verhoren, vraagno. 72 114.